

Studiefinanciering – gelijk trekken berekeningswijze rentepercentage voor alle debiteuren

Maatregel

In deze maatregel wordt het rentepercentage voor alle debiteuren gelijk getrokken. De rest van de terugbetaalvoorwaarden (duur van het terugbetalen en draagkracht) blijven ongewijzigd.

Budgettaire effect

- De structurele kosten zijn naar verwachting nihil.

Toelichting

Algemeen

Met deze maatregel wordt de rente voor alle debiteuren (inclusief de debiteuren die terugbetalen op grond van de WSF BES) gelijk getrokken naar de berekeningswijze die geldt voor de huidige studenten. Dat betekent dat voor iedereen de rente wordt berekend op basis van het jaar gemiddelde van de rente op staatsobligaties met een resterende looptijd van vijf jaar. Nu is dat in het 15-jaar regime nog de gemiddelde rente in de maand september op staatsobligaties met een resterende looptijd van drie en vijf jaar. De 'oude' rente geldt voor ho-studenten die voor het leenstelsel zijn afgestudeerd en mbo-studenten die voor dit jaar zijn afgestudeerd. Als mbo-studenten al studeerden en dat dit jaar ook nog doen, dan mogen ze kiezen tussen 15 en 35 jaar terugbetalen.

Deze maatregel is niet per definitie gunstig voor oud-studenten. Hoewel de 'oude' renteberekening de afgelopen twee jaar minder gunstig is uitgevallen dan de 'nieuwe' berekening, is dat geen vast gegeven. Als de rente snel daalt in september, dan zal die 'oude' rente waarschijnlijk lager uitvallen dan de 'nieuwe' rente. Daarmee is de kans aannemelijk dat deze maatregel ook zorgt voor overgangsrecht.

Deze maatregel heeft daarmee naar verwachting alleen consequenties voor de WSF-BES. Het nut van deze maatregel is dan beperkt: omdat alle nieuwe gevallen toch al onder het 'nieuwe' stelsel vallen, heeft de maatregel dan louter nog betrekking voor studenten onder de WSF BES.

De nieuwe renteberekening is wel stabiel dan de oude. Dat komt omdat er wordt uitgegaan van het jaargemiddelde (nu nog een maandgemiddelde) aan rente van staatsobligaties met een resterende looptijd van 5 jaar. Een jaargemiddelde is minder gevoelig voor fluctuaties in de rente op staatsobligaties. Dat kan wederom in het voordeel en in het nadeel van de (oud-)student uitpakken.

De kosten zijn structureel nihil. Er komen nog rente inkomsten binnen op de uitstaande leningen. Doordat de renteberekeningen op de lange termijn niet veel van elkaar zullen verschillen, zijn de effecten op deze inkomsten op lange termijn dus nihil. Op de korte termijn kunnen er wel verschillen ontstaan met de gemaakte ramingen die verwerkt zijn in de huidige begrotingsstanden. Het is niet te voorspellen of deze positief of negatief uit zullen vallen. De laatste jaren was de rente in de oude berekening hoger en zou dus een tegenvaller kunnen ontstaan. Dat deze rente hoger is, is echter geen gegeven en kan ook andersom uitvallen.

Doeltreffendheid en doelmatigheid

De optie is doelmatiger dan het niet heffen van rente of het kiezen voor een vast percentage. Er wordt immers nog steeds rente gerekend op de studielening. Wel is deze rente gecombineerd met de 35-jaar termijn. De vraag is of deze de risico's ook voldoende afdekt bij een 15-jaar termijn. Wel kan het zorgen voor een verduidelijking richting alle (oud-)studenten en een vereenvoudiging in de regelgeving (afhankelijk van het overgangsrecht).

Uitvoerbaarheid

Deze maatregel zou een aanpassing van het systeem van DUO vereisen. Invoering kan niet met terugwerkende kracht plaatsvinden. Wanneer overgangsrecht nodig is, maakt dit de uitvoering voor DUO veel complexer. Op de lange termijn kan dit leiden tot een vereenvoudiging (mits er geen nieuwe regimes bij komen). Aanname van DUO is dat de rentevaste periode blijft bestaan en dat op het moment dat deze rente aan het einde van de vaste periode wordt herzien gerekend met het nieuwe rentepercentage. Verder is hierbij geen rekening gehouden met eventueel overgangsrecht.

Overige opmerkingen; bv. wetstechnische aspecten en overige risico's

Een dergelijke maatregel betekent een aanpassing van de wet, waarvoor gemiddeld twee jaar staat. Een rentewijziging dient per 1 januari inwerking te treden. Een deel van deze studenten zit al in de aflofase en is al een rentepercentage van vastgesteld. Juridisch gezien is het een uitzoekpunt hoe met deze groep moet worden omgegaan in het kader van overgangsrecht.